

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/4/2022
Identifikačné číslo spisu:	4111010765
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4111010765.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaníča a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 26. apríla 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Dr. Mgr. G. T. a spol. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/79/2020, zo 6. apríla 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/80/2011, z 20. júla 2020 bola obvinená G. D. uznaná za vinnú zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, na skutkovom základe, že:

dňa 09. októbra 2007 v U. vylákala od B. Z. pôžičku vo výške 2.000.000, - Sk (66.387,84 Eur), pričom B. Z. uviedla, že peniaze použije na kúpu nehnuteľnosti - rodinného domu v U. v časti Č., ktorú bližšie nešpecifikovala a na ktorú už mala mať kupujúceho, ktorý mal od nej nehnuteľnosť odkúpiť za cca 5.000.000,- Sk (165.969,59 Eur), následne mala pôžičku vrátiť B. Z. spolu s výnosom v celkovej výške 3.000.000,- Sk (99.581,76 Eur) do 15. novembra 2007, Ing. G. D. však peniaze nepoužila na kúpu žiadnej nehnuteľnosti a poškodenému pôžičku v lehote splatnosti nevrátila, čím spôsobila poškodenému B. Z. škodu vo výške 66.387,84 Eur.

Za to jej súd uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, bez zistenia príťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody ju zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Obvineného G. T. podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby Okresného prokurátora Nitra, sp. zn. 2Pv 597/2008, pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a)

Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že :

po vzájomnej dohode s tretou osobou, ktorá dňa 09. októbra 2007 v U. vylákala od B. Z. pôžičku vo výške 2.000.000,- Sk (66.387,84 Eur), pričom B. Z. uviedla, že peniaze použije na kúpu nehnuteľnosti - rodinného domu v U. v časti Č., ktorú bližšie nešpecifikovala a na ktorú už mala mať kupujúceho, ktorý mal od nej nehnuteľnosť odkúpiť za cca 5.000.000,- Sk (165.969,59 Eur) a následne mala pôžičku vrátiť B. Z. spolu s výnosom v celkovej výške 3.000.000,- Sk (99.581,76 Eur) do 15. novembra 2007. S tretou osobou však peniaze nepoužili na kúpu žiadnej nehnuteľnosti a poškodenému pôžičku v lehote splatnosti nevrátili, čím mal s tretou osobou spôsobiť poškodenému B. Z. škodu vo výške 66.387,84 Eur, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku podala ihneď po jeho vyhlásení prokurátorka odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí konanom 6. apríla 2021, pod sp. zn. 1To/79/2020 tak, že:

„I. Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje napadnutý rozsudok ohľadne obžalovaného Dr. Mgr. G. T. a z dôvodov uvedeného v § 324 Trestného poriadku aj ohľadne obžalovanej Ing. G. D..

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovaných

1. Dr. Mgr. G. T., narodeného dňa XX.XX.XXXX v U.,

trvale bytom U., Š. XXX/X,

2. Ing. G. D., narodenú XX.XX.XXXX v U., trvale bytom U., N.

XXX/XX,

podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodzuje spod obžaloby OP Nitra č. 2Pv 597/2008-57, podanej dňa 29.06.2011 pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 221 ods. 1, 3 písm. a) Trestného zákona, ktorý mali spáchať na skutkovom základe v nej uvedenom, pretože skutok nie je trestným činom.

II. Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku odvolanie obžalovanej Ing. G. D., narodenej XX.XX.XXXX, zamietá, pretože bolo podané oneskorene".

Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne.

„Prvostupňový súd ohľadne obvineného Dr. Ing. G. T. dospel k správne právnemu záveru, že je tu neexistencia priameho alebo nepriameho usvedčujúceho (jednoznačného) dôkazu o tom, že spáchal žalovaný skutok. V tomto smere okresný súd správne aplikoval zásadu in dubio pro reo, keď zistil, že ani svedecké výpovede vypočutých svedkov neobsahujú v sebe také jednoznačné fakty, na základe ktorých by bolo možné konštatovať existenciu podvodného úmyslu u obvineného T.. Takýto úmysel tohto obvineného voči poškodenému nemožno vyvodiť ani z výpovede obvinenej D. a už vôbec nie z toho, že tento obvinený sa nechcel stretnúť s poškodeným. Táto obvinená pritom len uvádzala, že obvinený T. konal podvodne voči nej. Skutok uvedený v obžalobe prokurátora sa stal, ale tento nie je trestným činom, čo odôvodňuje aplikáciu dôvodu oslobodenia podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku z dôvodu, že okresný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a napadnutým rozsudkom porušil zákon v neprospech obvineného T., keď prvostupňový súd pri oslobodení obvineného spod obžaloby použil nesprávne ustanovenie § 285 písm. c) Trestného poriadku, pretože správne mal obvineného oslobodiť podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku z dôvodu, že žalovaný skutok nie je trestným činom. Z dôkazov, ktoré popísal prvostupňový súd v odôvodnení rozsudku, predovšetkým výpovedí obžalovaných, poškodeného, svedkov a z obsahu listín je možné vyvodiť záver, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke medzi B. Z. a Ing. G. D., č. l. 4, z obsahu ktorej vyplýva, že v nej nebol uvedený účel, na aký majú byť požičané peniaze použité, tento uvádzali zmluvné strany len ústne vo svojich výpovediach. Bola dohodnutá lehota vrátenia pôžičky a jej zabezpečenie. Poškodený takto podpísanú zmluvu, ktorú možno pokladať za objektívny dôkaz, podpísal dobrovoľne, bez nátlaku, jej text sám zabezpečil, preto si musel byť vedomý všetkých právnych následkov. Z výpovedí oboch aktérov tejto zmluvy jednoznačne možno vyvodiť záver, že poškodený uzavrel takúto zmluvu s určitým zisťným motívom a nie za podmienok, že by bol obžalovanou D. uvedený do omylu alebo, že by táto využila jeho omyl. Z hľadiska naplnenia subjektívnych znakov trestného činu podvodu

je nevyhnutné, aby páchatel už pri uzatvorení zmluvy konal v podvodnom úmysle. Takýto podvodný úmysel však z predmetnej zmluvy ako objektívneho dôkazu nevyplýva a bol uvádzaný len poškodeným, a to až následne, keď sa domáhal vrátenia pôžičky.

V popise skutku uvedeného v obžalobe absentuje popis podvodného konania zo strany obžalovaných, teda uvedenie do omylu alebo využitie omylu poškodeného. V prípade predmetnej zmluvy o pôžičke došlo k odovzdaniu peňazí poškodeným obvinenej D., ktorá s nimi mohla disponovať neobmedzeným spôsobom, keďže v predmetnej zmluve účel, na aký mala použiť peniaze, nebol vymedzený. Obrana obvinenej D., že nemala úmysel vylákať od poškodeného pôžičku tak, že by ho uviedla do omylu, alebo využila jeho omyl, nebola žiadnym spôsobom vyvrátená, a to už aj preto, že spoluobžalovaný vo veci nevypovedal. Takýto záver nie je možné vyvodit' ani z výpovedí vo veci vypočutých svedkov a pokiaľ to prokurátor takto vyvodzuje, je to jeho subjektívny názor. V popise skutku uvedeného v obžalobe absentuje popis podvodného konania zo strany obvinených. V konečnom dôsledku zopakoval, že v zmysle uzatvorenej zmluvy len došlo k odovzdaniu peňazí do vlastníctva D., ktorá nimi mohla disponovať neobmedzeným spôsobom. Nie je prípustné riešiť občianskoprávne vzťahy prostriedkami trestného práva (princíp ultima ratio). Vo vzťahu k právnym záverom, ktoré sa týkali obvineného T., ohľadne ktorého podal prokurátor riadne a včas odvolanie a ktoré bolo predmetom odvolacieho konania, sú s poukazom na § 324 Trestného poriadku (zásada beneficium cohaesionis, dobrodenie v prospech obvineného) na prospech aj spoluobvinenej D., ktorá odvolanie nepodala včas, preto odvolací súd s odkazom na toto ustanovenie zrušil napadnutý rozsudok aj ohľadne nej a následne za splnenia zákonných podmienok vyplývajúcich z § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol o oslobodení oboch obvinených spod obžaloby z dôvodu podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku".

Pre úplnosť treba dodať, že obom vyššie uvedeným rozhodnutiam predchádzalo skoršie rozhodnutie Okresného súdu Nitra, sp. zn. 21T/80/2011, z 10. októbra 2018, ktorým rozhodol podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku, tak že obvineného G. T. oslobodil spod obžaloby pre zločin podvodu v zmysle § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pretože nebolo dokázané, že skutok obvinený spáchal. Obvinenú G. D. uznal za vinnú zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona a uložil jej podľa § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky a na výkon trestu odňatia slobody ju zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia. Uvedený rozsudok odvolaním napadla prokurátorka okresnej prokuratúry, a to voči oslobodzujúcemu výroku voči obvinenému T. a obvinená G. D. voči odsudzujúcemu výroku. Krajský súd v Nitre zrušil uznesením, sp. zn. 1To/33/2019, z 26. apríla 2019 a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/79/2020, zo 6. apríla 2021 (v poradí druhom rozhodnutí) podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet poškodeného B. Z. dovolanie (č. l. 1324-1333 spisu) z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože týmito rozhodnutiami bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12, § 285 písm. b) Trestného poriadku a v ustanoveniach § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, v prospech obvinených Dr. Mgr. G. T. a Ing. G. D..

Ministerka spravodlivosti v dovolaní vyhodnotila jednotlivé vykonané dôkazy, najmä výpovede svedkov. Tiež poukázala na dôkaz, a to SMS správy obvinenej D. obvinenému T. (č. l. 120 - 124), v ktorých zdôrazňovala, že je v problémoch a chce vrátiť to, čo do toho dala. V ďalšej správe uviedla, že ju núti podpísať jeden milión navyše a že ďakuje za ten prúser. Dovolaťka upozornila, že okresný ani krajský súd sa dostatočne nevysporiadali ani s dôkazom v podobe zmenky, ktorú mala vystaviť a podpísať obvinená G. D.. Predmetná pôžička mala byť totiž zabezpečená fiktívnou zmenkou vystavenou obvinenou 6. októbra 2006 na sumu 3 mil. Sk (99 582 Eur) s dátumom splatnosti 5. októbra 2007. Z rozhodnutia súdov však nie je jasné, ako existenciu a obsah zmenky vyhodnotili, ani to, do akej miery mala význam pre rozhodnutie vo veci. Podľa vyjadrení obvinenej G. D. po dohode s obvineným G. T. na jeho návrh na zabránenie exekúcie vystavila uvedenú zmenku v prospech obvineného G. T. v júni 2008 so spätným dátumom, ktorý mal však určiť obvinený G. T. na 6. októbra 2006. Ak by totiž bola

pravda, že práve obvinená G. D. bola dlžná určité finančné prostriedky obvinenému G. T., nie je potom jasné, prečo si obvinený G. T. neuplatnil celú čiastku proti nej na súde. Vo vzťahu k názoru prvostupňového súdu uviedla, že možno súhlasiť, že pre posúdenie podstaty subjektívnej a objektívnej stránky nie je rozhodujúca skutočnosť deklarovaná obvinenou G. D., že obchod nevyšiel, ale skutočnosť, že obvinená požičané peniaze od poškodeného B. Z. na realizáciu „lukratívneho“ obchodu vôbec nepoužila, keďže žiaden obchod sa ani nerealizoval, určitú časť finančných prostriedkov si ponechala, časť dala priamo obvinenému G. T., zvyšnú previedla na účet manželky obvineného a poškodenému ich ani na základe jeho opakovaných výziev nevrátila. Z hľadiska subjektívnej stránky, t. j. zavinenia konali obvinení G. D. a G. T. vo forme priameho úmyslu, t. j. dolus directus v zmysle § 15 písm. a) Trestného zákona, teda chceli spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, teda ochranu majetku iného, keďže obaja vedeli, že žiaden obchod s kúpou nehnuteľnosti neexistuje, pričom ale aktívne predstierali jeho realizáciu a problémy s ňou spojenými v rozpore so skutočným stavom veci. Vykonané dokazovanie podľa dovolateľky jasne preukazuje, že sa tak obvinená G. D., ako aj obvinený G. T., obohatili tým, že poškodeného B. Z. uviedli do omylu a požičané peniaze poškodenému nevrátili, čo obaja vedeli už pri poskytnutí pôžičky zo strany poškodeného. Nemožno preto podľa ministerky súhlasiť s názorom okresného a krajského súdu, že by o protiprávnom konaní obvineného G. T. nebol produkovaný žiadny usvedčujúci dôkaz. Práve naopak, vykonané dokazovanie, najmä výpovede obvinenej G. D., svedkov G. V., R. I., M. E., G. M., či výpis účtu manželky obvineného T. a obsah SMS správ obvinenej D. jasne preukazuje aktívne konanie zo strany obvineného v uvedenom skutku. ministerka spravodlivosti poukázala na znenie § 285 písm. b) Trestného poriadku, § 221 ods. 1 Trestného zákona, § 221 ods. 3 písm. a) Trestného zákona, § 2 ods. 10, § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Obvinená G. D. a obvinený G. T. tak svojím konaním naplnili všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Ďalej tiež uviedla, že princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia ukladá súdu povinnosť vykonať dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, objasňujúc s rovnakou starostlivosťou okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a následne dôkazy vyhodnotiť podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Aplikácia princípu voľného hodnotenia dôkazov orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi je nevyhnutným prostriedkom pre náležité zistenie skutkového stavu veci tak, aby sa v každom jednotlivom prípade vzali do úvahy osobitosti daného prípadu a súčasne zabráňuje šablónovitému, mechanickému postupu pri hodnotení dôkazov. Zákon pritom nepriznáva žiadnemu dôkazu a priori osobitný význam a ani neupravuje, aké množstvo dôkazov treba vykonať na preukázanie určitej skutočnosti. Uviedla tiež, že nemožno súhlasiť s tým, že by sa Okresný súd Nitra a Krajský súd v Nitre vyčerpávajúco, starostlivo, dôsledne a podrobne vysporiadali so všetkými vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami z nich vyplývajúcimi, tieto logicky vyhodnotili jednotlivo i v ich súhrne. Spôsob hodnotenia dôkazov súdmi nie je založený na prísnom logickom úsudku, ku ktorému by mal súd dospieť na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Príslušné súdy sa nezaoberali významom ani vierohodnosťou jednotlivých vykonaných dôkazov a hodnotili ich jednostranne, v prospech obvinených G. D.Š. a G. T.. Nesprávnym hodnotením zabezpečených dôkazov, v rozpore s ustanoveniami § 2 ods. 10, ods. 12 Trestného poriadku, okresný a krajský súd nepostupovali v súlade so zákonom, preto ich rozhodnutia nemožno ponechať bez nápravy, najmä keď zistené nedostatky viedli k neodôvodnenému rozhodnutiu v prospech obvinených - ich oslobodením spod obžaloby. Podľa ministerky spravodlivosti súdy oboch stupňov nepostupovali v súlade so zákonom, preto ich rozhodnutia nemožno ponechať bez nápravy, najmä ak zistené nedostatky viedli k neodôvodnenému rozhodnutiu v prospech obvinených - oslobodením spod obžaloby a navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 10, ods. 12, § 285 písm. b) Trestného poriadku a v ustanoveniach § 20, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v prospech obvinených G. D. a G. T.. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a zrušil aj rozsudok okresného súdu, a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal

Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril poškodený B. Z. (č. l. 1357 spisu), ktorý uviedol, že nemá žiadne námietky a ďakuje Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky.

K podanému dovolaniu zaslala obvinená Ing. G. D. stanovisko (č. l. 1358 - 1359), v ktorom uviedla, že rozsudok krajského súdu považuje za legitímny a správny, a preto dovolanie považuje za neodôvodnené. Ďalej uviedla, že dôkazy detailne v prospech oslobodzujúceho rozsudku uviedla v podaniach adresovaných prvostupňovému aj odvolaciemu súdu v konaniach vo veci a tieto podania musia byť súčasťou spisu.

Svoje vyjadrenie k podanému dovolaniu zaslal aj prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra (č. l. 1360 - 1361 spisu), ktorý uviedol nasledovné: „Krajský súd v Nitre oslobodil obvinených, pretože dospel k záveru, že žalovaný skutok nie je trestným činom. V oslobodzujúcom rozsudku poukázal na skutočnosť, že v danej veci nie je možné - ani prípustné - riešiť občianskoprávne vzťahy prostriedkami trestného práva - princíp ultima ratio. Taktiež je Krajský súd v Nitre toho názoru, že vykonaným dokazovaním sa nepodarilo preukázať úmysel oboch obvinených uviesť poškodeného B. Z. v súvislosti s uzavretou zmluvou o pôžičke peňazí do omylu a na jeho úkor sa obohatiť. Je pravdou, že trestné právo v zásade nemôže slúžiť ako prostriedok nahrádzajúci ochranu práv a právnych záujmov jednotlivca v oblasti súkromnoprávných vzťahov, kde závisí predovšetkým na individuálnej aktivite jednotlivca, aby strážil svoje práva, ktorým má súdna moc poskytovať ochranu. V danej veci sa však už poškodený domáhal svojho nároku úspešne aj v občianskoprávnom konaní. Je potrebné vziať do úvahy aj skutočnosť, že obžaloba bola podaná za zločin podvodu vzhľadom na výšku spôsobenej škody a je teda potrebné prihliadať aj na závažnosť spáchaného činu. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky sa v dovolaní podrobne zaoberá vykonaným dokazovaním a vyhodnotením jednotlivých dôkazov dospelá k záveru, že je jasne preukázané, že sa obaja obvinení obohatili tým, že poškodeného B. Z. uviedli do omylu a požičané peniaze poškodenému nevrátili, čo obaja vedeli už pri poskytnutí pôžičky zo strany poškodeného. Na uvedenú skutočnosť bolo poukazované aj v podaných odvolaniach okresným prokurátorom. Stotožňujem sa teda s obsahom podaného dovolania, že súdy nesprávne vyhodnotili vykonané dokazovanie ako aj s návrhom ministerky, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Nitre v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Nitre bol porušený zákon a aby Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu Nitra podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku, aby vo veci znovu konal a rozhodol“.

Na dovolanie podané ministerkou spravodlivosti reagovala vyjadrením aj obvinená Ing. G. D.Š. prostredníctvom obhajkyne JUDr. Márie Humenskej (č. l. 1371 - 1373 spisu), ktorá uviedla, že jednotlivé okolnosti uvádzané v dovolaní, ktoré majú preukazovať, že spolu s obvineným G. T. spoločným konaním naplnili znaky skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, nenasvedčujú vine obvinenej D.. Nemožno tiež súhlasiť ani s tvrdením ministerky o konaní vo forme priameho úmyslu podľa § 15 písm. a) Trestného zákona. Ďalej uviedla, že vykonané dokazovanie nepreukázalo, že by poškodeného B. Z. mala úmysel obvinená uviesť do omylu, podstatou ktorého mal byť jej nezáujem vrátiť mu požičané peniaze. Všetky okolnosti, za akých došlo k poskytnutiu pôžičky zo strany poškodeného, boli v rámci hodnotenia vykonaných dôkazov dôsledne posúdené odvolacím súdom. S rozhodnutím krajského súdu sa v celom rozsahu obvinená stotožňuje. Odvolací súd svoje rozhodnutie založil na logickom úsudku, ktorým zreteľne ozrejml absenciu akéhokoľvek úmyselného konania obvinenej v rámci predmetného skutku. Podľa názoru obvinenej sú výpovede poškodeného a svedkov, na ktoré odkazuje ministerka v podanom dovolaní, ju ani len čiastočne neusvedčujú zo spáchania skutku, pričom zotrvala na tom, že vykonaným dokazovaním nebolo zistené, že by poškodeného uviedla do omylu využívajúc jeho záujem na zisku z požičaných peňazí. Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku nezistiac dôvody dovolania toto zamietol.

K podanému dovolaniu zaslal svoje vyjadrenie aj obvinený JUDr. Ing. G. T., a to prostredníctvom obhajcu Mgr. Štefana Slovákika (č. l. 1387 spisu), ktorý uviedol: „Mám za to, že dovolací dôvod podľa

§ 371 ods. 3 Trestného poriadku nie je daný. Tak Okresný súd Nitra ako aj Krajský súd v Nitre vychádzal pri svojom rozhodovaní zo správne a úplne zisteného skutkového stavu. V dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky nie je uvedené v akých podstatných okolnostiach bol skutkový stav nesprávne zistený, pričom dovolanie a dôvody v ňom uvedené sú zamerané na hodnotenie vykonaných dôkazov, čo ministerke spravodlivosti Slovenskej republiky neprináleží. Z uvedených dôvodov navrhujeme, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, odmietol".

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním vlastného rozhodnutia o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 1 Trestného poriadku], na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Najvyšší súd vo všeobecnosti poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. V porovnaní s dôvodmi, ktoré zákonodarca kvalifikuje ako opodstatňujúce podanie odvolania a pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní tak, ako sú tieto podrobne zakotvené v Trestnom poriadku, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do právoplatnosti rozhodnutia (napadnutého dovolaním), ktorá je zásadnou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť je vlastnosťou rozhodnutia, ktorá v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť).

Nezmeniteľnosť rozhodnutia znamená, že v rámci konania, v ktorom bolo vydané, nemožno o veci, ktorá bola jeho predmetom, naďalej pokračovať, resp. ju „nanovo" prejednať. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým" uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala pre konanie pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie". Napokon, nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia nemožno vnímať absolútne, ale naopak relatívne, nakoľko zákon v určitých taxatívne vymedzených prípadoch pripúšťa jeho zmenu aj prostredníctvom uplatnenia mimoriadnych opravných prostriedkov, podanie dovolania nevynímajúc. Tým nie je dotknutý záver, že dovolací súd práve s poukazom na vyššie vyjadrené nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v podanom dovolaní namieta hlavne skutkový stav, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach „nesprávne" zistený okresným súdom ako aj krajským súdom. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd uvádza, že z dôkazov, ktoré sú uvedené v predložennom spisovom materiáli, ako výpovede obvinených, poškodeného, svedkov a listinných dôkazov, je možné vysloviť záver, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke na sumu 2 000 000,- Sk medzi poškodeným B. Z. a obvinenou G. D., z 9. októbra 2007 (č. 1. 4 vyšetrovacieho spisu), ktorej text sám pripravil. Z predmetnej zmluvy je možné vyvodiť, že v nej nebol uvedený účel, na aký majú byť požičané peniaze použité, tento uvádzali obe zmluvné strany len ústne vo svojich výpovediach, bola dohodnutá lehota vrátenia požičanej sumy (15. novembra 2007) a zabezpečenie pôžičky. Poškodený takúto písomnú zmluvu podpísal bez nátlaku a dobrovoľne s plným vedomím všetkých právnych

následkov. Na základe vykonaných dôkazov, výpovedí obvinenej aj poškodeného je zjavné, že poškodený uzatvoril takúto zmluvu s určitým úmyslom veľmi výrazného zisku a nie za podmienok, že by bol obvinenou uvedený do omylu alebo, že by táto využila jeho omyl. Na základe uvedeného došlo teda k odovzdaniu finančných prostriedkov poškodeným B. Z. obvinenej G. D.. V samotnej zmluve o pôžičke absentuje účel použitia týchto peňazí, potom obvinená mohla s týmito peniazmi disponovať, ako uznala za vhodné.

Podľa názoru dovolacieho súdu krajský súd správne uviedol, keď konštatoval, že: „V popise skutku uvedeného v obžalobe (súd môže rozhodovať len o skutku uvedenom v obžalobe, § 378 ods. 1 Trestného poriadku) absentuje prioritne popis „podvodného konania zo strany obžalovaných“, teda buď uvedenie do omylu, alebo využitie omylu u poškodeného prípadne tretej osoby. Je nutné rozlišovať medzi trestnoprávnymi a občianskoprávnymi vzťahmi. Nie je možné ani prípustné riešiť občianskoprávne vzťahy (medzi ktorými sú aj záväzkové vzťahy, kúpna zmluva, prenájom, zmluva o úvere atď.) prostriedkami trestného práva (princíp „ultima ratio“), čo napokon aj v danej veci bolo riešené samotným poškodeným, ktorý sa svojho nároku na vrátenie peňazí úspešne domáhal v občianskoprávnom konaní“.

Vo vzťahu k preukázaniu viny obvinenému G. T. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že zo získaných dôkazov, jednotlivých výpovedí svedkov, ktoré sa nachádzajú v spise, nie je možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností určiť, že bol usvedčený zo spáchania činu, ktorý sa mu obžalobou kladie za vinu. Na základe vykonaných dôkazov je možné uviesť, že vo vzťahu k obvinenému boli tieto dôkazy nepriame a vo svojom súhrne nevytvárajúce logickú, ničím nerušenú a uzatvorenú sústavu dôkazov, na základe ktorej by bolo dokázané, že skutok spáchal obvinený G. T..

Dovolací súd poukazuje na R 45/2017 podľa ktorého: „IV. Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 TP pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 TP), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov, alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné [§ 382 písm. c) TP] (uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2TdoV/7/2016, z 5. apríla 2017).

K tomu najvyšší súd dodáva, že odvolací súd sa síce stručne, ale jednoznačne vysporiadal s obsahom výpovedí vypočutých svedkov v porovnaní s ostatnými dôkazmi, strana 4, posledný odsek, strana 5, prvý odsek rozsudku.

K obsahu SMS správ je potrebné uviesť nasledovné. Reálne dokazovanie sa vykonalo iba na niekoľkých hlavných pojednávaniach, lebo mnohé boli odročené pre existujúce prekážky. Prakticky všetky listinné dôkazy boli prečítané na hlavnom pojednávaní 18. októbra 2018, č. l. 1042 - 1045. Predmetné SMS správy medzi nimi neboli. Vykonanie tohto dôkazu nebolo navrhnuté ani v obžalobe, kde návrh v bode 3. bol len veľmi všeobecný, a to oboznámiť spis, teda bez konkretizovania jednotlivých listinných dôkazov, ani na verejnom zasadnutí o predbežnom prejednaní obžaloby a v konečnom dôsledku ani na vyššie spomínanom hlavnom pojednávaní. Nie je teda možné hodnotiť obsah dôkazu, ktorý v dôsledku pasivity procesných strán nebol vykonaný, resp. súd nerozhodol o odmietnutí jeho vykonania. Uvedené možno konštatovať aj k spomínanej zmenke, ktorej obsah je pre súd neznámy.

S ohľadom na to, že dovolateľka nekonkretizovala nesprávnosť úvah, ktorými sa krajský súd spravoval pri hodnotení dôkazov (§ 168 ods. 1 TP), ale sa obmedzila len na výpočet (ne)vykonaných dôkazov a k týmto ponúkla ich vlastné hodnotenie, je zjavné, že dovolanie nie je dôvodné.

Preto dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 3 Trestného poriadku, preto dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.